

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

X. De iis qui non solùm sacrae Scripturae, sed etiam Philosophorum
dogmata despiciunt: & quòd vel in omnibus fides Poetis adhibenda est, vel
in nullo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

vini Spiritus particeps, utpote ab omni concrecione & materia segregatum, æternum est vitamque obtinet sempiternam. Illud verò quod sensibile est, cum eadem omnino ratione dissolvatur qua fuerat ante compactum, expers est sempiternæ vitæ. Sunt verò profus admiratione digna, quæ idem postea docet; eos qui rectè vixerint, id est animos bonorum ac sanctorum virorum, simul atque ex corpore discesferint, in pulcherrimis cæli regionibus consecrari. Quæ quidem non solum admiratione digna, sed etiam utilia sunt imprimis. Quis enim ejus sermonibus fidem adhibens & hujusmodi felicitatem exspectans, vitam non optime instituat; & justitiam quidem ac temperantiam non consequetur; improbitatem verò aversetur? Consequenter etiam his subjunct, improborum hominum animos Acherontis ac Pyriphlegetonis fluctibus jactatos, velut fractæ navis reliquias hac & illac ferri.

CAPUT X.

De iis qui non solum sacre Scriptura, sed etiam Philosophorum dogmata respuunt: & quod vel in omnibus fides Peccatis adhibenda est, vel in nullo.

Sunt tamen nonnulli adeo mente capti atque corrupti, ut cum hæc legerint, nec curent, nec timore illo percellantur: sed perinde ac si fabulas quasdam audirent, spernant ac derideant. Ac sermonis quidem ornatum & ubertatem laudibus prosequuntur: dogmatum verò averfantur severitatem. Idem tamen Poëtarum fabulis fidem habent, & omnem Græciam atque Barbariam vanis fictisque sermonibus replent. Nam Poëtæ quidem ajunt, homines quosdam Deorum filios, post mortem animas judicare; eosque quasi inspectores ac censores apud inferos constituunt; judicia eorum ac severitatem celebrantes. Idem vero Poëtæ, Deorum pugnas, & quædam inter eos belli jura commemorant. Fata quoque eorundem canunt. Et alios quidem natura acerbos; alios vero ab omni rerum humanarum cura alienos esse: quosdam etiam ex illis morosos affirmant. Quinetiam Deos inducunt filiorum suorum cædem lamentantes; quippe qui non solum extraneis, sed ne suis quidem suppetias ferre possint. Sed & humanis perturbationibus obnoxios eosdem fingunt, dum prelia eorum & vulnera; gaudia item ac gemitus narrant.

Α αἰώνιον τε εἶναι, καὶ τὴν αἰδίων ζωῆν ἀθάνατον. τὸ δὲ αἰσθητὸν, πάντα διαλυόμενον καὶ ὄν καὶ σιωπῆς λόγον, ἀμοιβῶν εἶναι τῆς αἰδίων ζωῆς. θαυμαστὸς ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἐξῆς διακελευσθεὶς τὸς μὲν εὐβιάσαντας, Ψυχὰς ἀπολαύειν τῆς ὀσιῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ τὴν ἀπολαύσασθαι ἀναχώρησιν ἐν τοῖς καλοῖς καὶ ἕτοιμοις ἐρασι καταπεράσας (τέτοιο δὲ μόνον θαυμάσιον) ἀλλὰ καὶ βιωφελῆς τῆς ἡμετέρας ζωῆς. καὶ τὴν εὐσυχίαν ταύτην περιεργασθῆναι, τὸν ἀρετῶν βίον, δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἀσκήσει, τὴν δὲ κακίαν ἀποστραφῆναι. ἀκολούθως δὲ τέτοις ἐπέφησε, ταῖς ἠρονομασίαις καὶ ἡρωϊκάς, Ἀχέρωντος τε καὶ Πυριφλεγέτονος ῥεύματι, ναυσίων τρεπτομένων πλανᾶσθαι.

Κεφ. Ι.

Περὶ τῶν μὴ μόνον τὰ φυσικὰ δόγματα, ἀλλὰ καὶ τὰ φιλοσοφικὰ διακλυόντων, καὶ τὰ δεινὰ ἢ πάντα πιστεύοντων ποικίλεις, ἢ πάντα ἀπίστους.

Εἰσὶ μὲν τοὶ γένους Ἰσημῶν τῶν ἀνομοκράτων βέλταμμοι, ὡς ὅταν τῶν ἀνομοκράτων ἐντυγχάνωσι, μήτε ἰσημῶν μὲν δεδοικέναι, κατὰ φρονεῖν δὲ καὶ ἐργάζεσθαι πεπλασμένων πινῶν μύθων ἀκούσας, καὶ τὸ μὲν ποικίλον τῆς εὐσυχίας, ἐγκωμιᾶς δὲ τὸ δὲ σερρόν τε δόγμα, ἡ ἀποστραφῆναι καὶ τοῖς τε πσεύσει ποικίλοις. καὶ πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι, πᾶσαν δὲ Βάρβαρον, εὐλογοῦντων ψευδέσι φήμασι διαδοῶσιν. οἳ γὰρ τοὺς παῖδας Θεῶν ἀνθρώπους καὶ τῶν τε λαοτῶν φασὶ κείναι τὰς Ψυχὰς, καὶ τὴν καὶ δικαιοσύνην ὑμνεῖν, καὶ τὸν καλοῦσθαι μιν ἐπιπόπιαν ἐφιστάντες. οἳ δ' αὖτοι πάντες, μάχας δαμιόνας, καὶ πολεμικὰς διαφρημίζουσι, καὶ τὸς μὲν πᾶσι φύσει παροῦσας τὰς δὲ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἡμετέρας ἀλλοτρίους. τὰς δὲ τῶν ἀνομοκράτων ἀποφασίζουσι σαύγειν, καὶ ὀδυρομένους τὰς τῶν ἀνομοκράτων παίδων σφαγὰς. ὡς μὴ δὲ αὐτῶν αὐτῶν ὅπ' ἀλλοτρείας, ἀλλὰ μὴ ὅτι τοῖς Φυσιολογοῦσι ἐπαρκεῖν ἀνθρωποπαθεῖς τ' αὐτοὺς σαύγειν. πολέμους καὶ τρεῖσιν, καὶ τρεῖσιν

καὶ ὁδὸν ἀδούλους καὶ εἰσὶν ἀξιοπίστοι, λέ-
 γούσιν, εἰ γὰρ Ἰησοῦς θεὸς, μὴ ἐρχομίην τῶν
 παθῶν, πιστεύειν αὐτοῖς καὶ πείθεσθαι παρ-
 ούσαι, παρὰ τὴν λέγουσιν ἐνθεσάζοντες, λέγουσι
 δὲ παθήματα Θεῶν τε καὶ δαιμόνων τὰ ἀρε-
 παθήματα τέτων, παθούσας ἀληθείας ἐφη-
 σία, ἀλλ' ἐρεῖ τις, Ἰεσοῦς ποιηταῖς ψεύδεται
 ἐλθὼν γὰρ τὰς τῶν ἀκρόντων ψυχὰς, ἰδίον
 εἶναι ποιητικῆς. τὸ δ' ἀληθὲς εἶναι, ἠνίκα ἀντὰ
 λεγόμενα μὴ ἄλλως ἔχη, ἀλλ' ὡς λέγεται.
 ἔσω τὸ ἰδίον ποιήσας, τὸ τὴν ἀλήθειαν ἔσθ'
 ὅτε ἀφαιρᾷ ζῆν ἀλλ' οἱ τὰ ψυδὴ λέγουσιν, B
 ἐμάτῳ ψεύδονται ἢ γὰρ κέρδους καὶ ἀφελείας
 χάριν τῶτο ποιῶσιν. ἢ κακὴν πνα πρᾶξιν ὡς
 εἰσὶν στωιδότες ἑαυτοῖς, διὰ τὸν ἐφεσηκότα
 ἐν τῇ νόμων κίνδυνον Ἰησοῦ καλύπτει. ἢν γὰρ
 δυνατὸν οἶμαι, μηδὲν παρὰ τὴν ἀλήθειαν πρὸς
 τὴν κρείττον Φύσεως ἰσορροπίας, μὴ ψεύδε-
 σαι μηδὲ δυσεβεῖν.

A Hæc illi cum dicunt, videntur fide di-
 gni. Cum enim divino quodam motu
 impulsī, verius facere aggrediantur, par-
 est ut illis fidem adhibeamus, in iis quæ
 divino Spiritu incitati pronuntiant. Sed
 & Deorum ac dæmonum calamitates
 referunt. Certè illorum calamitates o-
 mninò cum veritate consentiunt. At e-
 nim dicet aliquis Poëtis mentiri licere.
 Id enim proprium esse Poëticæ, ut au-
 dientium animos demulceat: verita-
 tem verò esse, quoties ea quæ dicuntur,
 non alio se habent quàm quo dicuntur
 modo. Si hoc proprium Poëticæ, inter-
 dum veritatem abscondere. Hi verò
 qui mentiuntur, nunquam frustra &
 gratis id faciunt. Aut enim quæstus &
 cupiditatis causâ mentiuntur: aut cu-
 juspiam criminis sibi conscii; metu pe-
 riculi quod leges ipsis intentant, verita-
 tem obtegunt. Atqui facilè poterant,
 meo quidem iudicio, nihil de divina
 natura præter veritatem dicentes, ab
 impio mendacio abstinere.

Κεφ. ΙΑ.

Περὶ τῆς κατὰ σὰρκα τῆς Κυρίας παρουσίας, τίς καὶ ἕψη
 τίσι γινώσκται.

CAPUT XI.

De corporali Domini adventu, qualis
 & cur fuerit.

Οἶκον εἰ πρὸς ἀνάξιν ἔχουσιν βίβιν, σύ-
 νοιδε τε τῶ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως
 τὸν βίον βεβιωκότι, ἐάν μετὰ τὴν καὶ παρὰ
 τὸ θεῖον ἀπίδῃ, τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα καθαρο-
 θείας, καὶ ἀλλότριον χρομῶν τῆς πάλαι
 κακίης διαίτης. ἀλλ' ὅμως ἀγαπητὸν, εἰ
 καὶ ἐν τῇ τῆς ἀμῆς ἡλικίᾳ τὴν ἑσφίαν ἐντυ-
 χῶσιν ἡμῖν ὅ παιδεία μὲν ἢ ἔξ ἀνθρώπων
 ἐδεμία πάποσε σωθήσεται. Θεὸς δ' ἐστὶν ἀ-
 παύτα δωρήματα, ὅσα ἐν ἡέσει καὶ τρέποις
 ἐνδοκίμῃ παρὰ τοῖς νέον ἔχουσιν. ἔχω ὅ καὶ D
 οἶον παρὰ ἐβλημαι δηλητηρίων ἀνίκευς ὁ-
 πῶσα τελευτῆσαι ὁ ποιητὴς, ἔ μετρίαν ἀ-
 σπίδα, τὴν γνώσιν τῶν δεσπόντων τῶ Θεῶ.
 ἔξισα πρὸς τὸν παρὰ κείμῳ λόγον χησί-
 μα ἐκλεξάμεν, ὑμνήσω τὸν πατέρα
 πάντων. αὐτὸς τε σωμειρόμεν τῇ τῆς κα-
 τοσιώσεως παρὰ τῆ, παρὰ τῆ Χειρὸς σωτῆρ
 ἀπάντων, καὶ τὸν παρὰ τῆς δεξιῆς καὶ ἀκόσμη
 λόγον, τὸν τρέπον τῆς σεμνολογίας ὑψηλῶ-
 μεν, καὶ μηδεὶς παρὰ δοκάτω, κομψεία
 τῶ κεκαλωπισμένων ὀνομάτων τε καὶ ῥη-
 μάτων ἀκρίβειαι οἶδα γὰρ ἀκριβῶς τὴν
 ἐκλυτον καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀπειργασμένην

C Porro quisquis optima vivendi ra-
 tione ac disciplina indignus est, si-
 bique ipse conscius vitæ malæ & nequi-
 ter transactæ; is tandem resipiscat, &
 perpurgata mentis acie ad divinum re-
 spiciat Numen, pristinam vivendi ra-
 tionem detestatus. Contentus tamen
 esse debet, si vel provec̄ta jam ætate sa-
 pientiam assequatur. At nobis nulla qui-
 dem ab hominibus profecta doctrina
 adjumento unquam fuit. Sed quæcum-
 que in hominum vita ac moribus lau-
 dem merentur iudicio Sapientum, Dei
 dona sunt ac munera. Ceterum adver-
 sus venenata illa tela quæ a malo dæmo-
 ne fabricantur, non infirmum habeo
 scutum quod opponam; scientiam vi-
 delicet earum rerum quæ acceptæ
 sunt Deo. Quæ quidem ex scientiâ
 ac disciplinâ, ea seligens quæ ad præ-
 sentem sermonem accommodata sunt,
 summum omnium parentem laudare
 aggrediar. Tu verò devotionis nostræ
 proposito favens, adesto Sevator om-
 nium Christe, & sermonem de poten-
 tia tua institutum exorna; laudandi no-
 bis modum rationemque præscribens.
 Nemo porro existimet auditurum se o-
 rationem, ex imia quadam verborū ele-
 gantia excultam. Quippe compertum
 Ddd d ij